

KINNITATUD
KVÜÕA nõukogu 04.03.2010 otsuse alusel
KVÜÕA ülema 24.03.2010 käskkirjaga nr 44

Muudetud
KVÜÕA nõukogu 29.09.2010 otsuse alusel
KVÜÕA ülema 08.10.2010 käskkirjaga nr 216

Muudetud
KVÜÕA nõukogu 15.12.2011 otsuse alusel
KVÜÕA ülema 22.12.2011 käskkirjaga nr 135

VARASEMATE ÕPINGUTE JA TÖÖKOGEMUSE ARVESTAMISE TINGIMUSED NING KORD KAITSEVÄE ÜHENDATUD ÕPPEASUTUSTES

1. Vastu võetud „Rakenduskõrgkooli seaduse“ § 9 lg 4 p-i 5¹ ja § 12¹ lg 2, Vabariigi Valitsuse 18. detsembri 2008. a määruse nr 178 „Kõrgharidusstandard“ § 11–13 ning kaitseministri 23. detsembri 2008. a määruse nr 38 „Kaitseväge Ühendatud Õppeasutuste põhimäärus“ § 10 lg 10 p-i 10 ja § 19 lg 2 alusel.

I Üldsätted

2. Varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise tingimustes ja korras (edaspidi *kord*) sätestatakse varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise (edaspidi *VÕTA*) üldpõhimõtted, *VÕTA* kvaliteedi tagamise, esitatavate taotluste (edaspidi *taotlus*) läbivaatamise, hindamise ja arvestamise ning tasu maksmise tingimused ja kord Kaitseväge Ühendatud Õppeasutustes (edaspidi *õppeasutus*).
3. *VÕTA*-t rakendatakse õppeasutuse õppurikandidaatide, õppurite ja eksternide suhtes järgmiselt:
  - 3.1 rakenduskõrgharidus- või magistriõppe õppekavadele kehtestatud vastuvõtutingimuste täitmiseks;
  - 3.2 täiendusõppe õppekavadele kehtestatud vastuvõtutingimuste täitmiseks või õppekava täitmisel õppeasutuse nõukogus kindlaks määratud õppekavade puhul;
  - 3.3 kutse-, rakenduskõrgharidus- ja magistriõppe õppekava täitmisel eelnevalt omandatud ainepunktide ülekandmiseks;
  - 3.4 varasemate õpingute või töökogemuse arvestamisena ainepunktideks.
4. Õppeasutus ei rakenda *VÕTA*-t täienduskoolituse, kutse-, rakenduskõrgharidus- ja magistriõppe lõpueksamite ning lõputööde puhul.
5. Õppeasutusel on õigus nimetada õppekavades õppeained, mille puhul *VÕTA*-t ei rakendata. Nende õppeainete maht ühe õppekava kohta ei või ületada 1/3 õppekava kogumahust ja need loetletakse õppekava üldosas.
6. *VÕTA* rakendamisel järgib õppeasutus kõrgharidusõppe õppekavade arvestamisel kõrgharidusastmete mahulise terviklikkuse põhimõtet: kõrghariduse esimese ja teise astme kogumaht peab olema vähemalt 300 Euroopa ainepunkti (edaspidi *EAP*).
7. Õpitut ja töökogemust võrreldakse õppekava õppeainete, moodulite või õppekava õpiväljunditega, olenemata varasemate õpingute sooritamise ning töökogemuste omandamise viisist, ajast ja kohast. Täielikult või osaliselt võib arvestada teistes kõrgkoolides ning muudes õppe- ja koolitusasutustes läbitud taseme- ja täiendusõpet ning töökogemuse, igapäevase tegevuse käigus ja vabal ajal toimunud õppimist.

8. Varasemaid õpinguid ja töökogemust hindab vähemalt kolmeliikmeline VÕTA komisjon (edaspidi *komisjon*). Õppeasutuse ülem nimetab komisjoni esimehe ja kinnitab komisjoni töökorra. Komisjonil on õigus oma töös õpiväljundite vastavuse hindamisel ja VÕTA hinnangu koostamisel kaasata komisjoniväliseid eksperte. Lepingulisi eksperte võib kaasata õppeasutuse ülema loal.
9. Komisjon lähtub oma töös käesolevast korrast, õppeasutuse ülema käskkirjaga kehtestatud komisjoni töökorrast ning haridusalastes õigusaktides kehtestatud VÕTA rakendamise üldistest kvaliteedi- ja hindamiskriteeriumitest.
10. Õppeasutus tagab taotlejale VÕTA-alase nõustamise. Nõustajad määrab õppeasutuse ülem.

II Kvaliteedi tagamine

11. VÕTA kvaliteedi tagamisel pööratakse muuhulgas tähelepanu järgmisele:
  - 11.1 VÕTA rakendamise põhimõtted, hindamiskriteeriumid ja protseduurid on avalikud, selged ja õiglased ning neid rakendatakse järjekindlalt;
  - 11.2 VÕTA-t taotlevatele isikutele (edaspidi *taotleja*), nõustajatele ja komisjonile antav info on selge ja kättesaadav;
  - 11.3 taotlejate, nõustajate ja komisjoni ülesanded on selgelt sõnastatud;
  - 11.4 kõigile taotlejatele pakutakse vajadusel nõustamist;
  - 11.5 VÕTA põhimõtted ja protseduureeglid vaadatakse regulaarselt üle ning jälgitakse nende täitmist.
12. Punktis 11 nimetatud põhimõtete järgimise kohta esitab komisjon kord aastas aruande õppeasutuse nõukogule.

III Taotlemine

13. Varasemaid õpinguid ja töökogemust arvestatakse taotleja esitatud vormikohase taotluse alusel. Taotlus esitatakse vähemalt kolm nädalat enne VÕTA raames ülekantava õppeaine algust.
14. Taotleja kohustub taotlusele lisama nõutavad dokumendid vastavalt käesoleva korra punktile 28. Dokumendid ja lisamaterjalid esitatakse nii paber kandjal kui ka elektrooniliselt ning nende õigsuse eest vastutab taotleja.
15. Komisjon võib nõuda taotlejalt lisadokumentide (nt portfoolio, kutsetunnistus, ametijuhend, tööandja soovituskiri või iseloomustus, atesteerimistulemused, teenistusleht jmt) esitamist. Võõrkeelsete dokumentide (v.a ingliskeelsete) puhul peab taotleja tagama tõlke eesti keelde.
16. Välisriigis läbitud varasemate õpingute puhul peab taotleja vajadusel esitama õppekava läbimist tõendava dokumendi Eesti ENIC/NARICu keskusesse. Nimetatud keskus hindab omandatud kvalifikatsiooni vastavust Eesti Vabariigi haridussüsteemile.
17. Varasemate õpingute arvestamist ei ole vaja taotleda, kui
  - 17.1 õppeasutuse magistriõppe üliõpilaskandidaat soovib eelneva kõrgharidusastme läbimist arvestada sisseastumistingimuse täitmisena ning on täies mahus täitnud õppeasutuse või mõne muu kõrgkooli õppekava, mis vastab oma sisult ja mahult magistriõppesse astumise eelduseks olevatele õppekavadele;
  - 17.2 üliõpilane soovib üle kanda külalisüliõpilasena teises kõrgkoolis läbitud õppeaineid, milles on eelnevalt kokku lepitud vastava ainevaldkonna õpetamise eest vastutava õppetooli või keskuse ülemaga/juhatajaga ja mille on kinnitanud õppeosakonna ülem;

- 17.3 õpingute tunnustamine on kokku lepitud õppeasutuse ja teise kõrgkooli koostöölepingus;
- 17.4 üliõpilane reimmatrikuleeritakse.

IV Hindamise üldpõhimõtted

18. Komisjon hindab taotluses kirjeldatud õpiväljundite vastavust nende õppeaine(te), mooduli(te) või õppekava õpiväljunditele, mille arvestamist taotletakse. Hinnatakse õpingute ja töökogemuse kaudu õpitut, sõltumata tulemuse saavutamise viisist.
19. Kutse- ja/või kõrgharidusõppes, muu organiseeritud õppetegevuse ja erialase töökogemuse kaudu ning igapäevases tegevuses ja vabal ajal õppimise teel saavutatud õpiväljundite ja pädevuste omandamist ning nende vastavust õppeasutuse õppekavade õpiväljunditele hinnatakse tervikuna.
20. Hindamisel arvestatakse õpitu ajakohasust.
21. Väheoluline erinevus varasemate õpingute mahus ja õpitu komponentides või õpiväljundite hindamise vormis ei ole piisav alus jätta õppeaine(d) või mooduli(d) arvestamata. Väheoluliseks võib lugeda erinevust kuni 1/4 ulatuses ülekantava õppeaine mahust, arvestades tervikliku hindamise põhimõtet.
22. Komisjon võib kehtestada arvestamisel lisatingimusi, kui:
- 22.1 sooritatud õpingute maht on väiksem arvestatavate õpingute mahust;
  - 22.2 sooritatud õpingute eesmärgid ja sisu ei ühti õppeasutuse praeguse õppekavaga.
23. Komisjon võib hindamisel rakendada lisahindamismeetodeid ja nõuda omandatu demonstreerimist (taotlejale antakse lisaülesandeid ja komisjon hindab nende lahenduste õigsust või jälgib nende täitmist jms).
24. Lisanõuete täitmiseks määrab komisjon tähtaja, mis lepatakse võimalusel kokku taotlejaga. Komisjonil on õigus õpitulemuse ja töökogemuse hindamisel ning lisahindamismeetodite kasutamisel kaasata hindamisse vastava valdkonna eksperte.
- 24.¹ Ekspertid edastavad oma hinnangud komisjonile 5 tööpäeva jooksul alates dokumentide eksperthinnanguks esitamisest.
25. Kui varasemate õpingute käigus on õpiväljundite saavutamist juba hinnatud, siis ei muudeta õpiväljundite hindamise tulemust ega nõuta taotlejalt uue eksami või arvestuse sooritamist.
26. Kui varasemate õpingute käigus ei ole õpiväljundite saavutamist hinnatud, siis rakendatakse mitteeristavat hindamist (skaalal *arvestatud* või *mittearvestatud*).
27. Teise õppeasutuse hindamissüsteemi hinnete teisendamisel kõrvutatakse võrreldavat hindamissüsteemi õppeasutuses kehtivaga. Juhul kui hindamissüsteeme ei ole võimalik võrrelda, kasutatakse hinnete ülekandmisel mitteeristavat hindamist.
28. Hindamine tugineb dokumentidele, mille õigsuses on hindaja veendunud. Selleks on eelkõige:
- 28.1 varasemate õpingute puhul õppekava läbimist tõendav dokument koos akadeemilise õiendi või hinnetelehega, milles on kirjeldatud õpiväljundid ja nende hindamise vorm;
  - 28.2 varasemate õpingute puhul õppeaine või mooduli läbimist tõendav dokument ja ainekava või koolitusprogramm, milles on kirjeldatud õpiväljundid ja nende hindamise vorm;

- 28.3 töökogemuse puhul väljavõtte teenistuslehest, mis toetab taotletava õppeaine arvestamist, tööülesannete või ametikirjelduse ja töökogemusega omandatud pädevuste kirjeldus ning enesehinnang.
29. Varasemate õpingute hindamisel arvestatakse:
- 29.1 varasemate õpingute õpiväljundite või kogemusest õpitu sobivust õppeasutuse õppekavas olevate õppeainete, moodulite või õppekava õpiväljunditega;
- 29.2 kogemusliku õppe puhul taotleja eneseanalüüsis esitatu piisavust ja seostatust õppekava õpiväljunditega.
30. Akrediteerimata õppekava või akrediteerimata õppeasutuses (sh välisriigis) sooritatud õppeainete arvestamisel hinnatakse vaid omandatud pädevusi.
31. Õppeasutuse kutse-, kõrgharidus- või täiendusõppe õppekava täitmise osana või vastuvõtutingimuste täitmisena võib arvestada:
- 31.1 haridustasemetest koosnevas haridussüsteemis õpitud (formaalharidus);
- 31.2 muud organiseeritud õppetegevust (mitteformaalne haridus);
- 31.3 kogemusliku ja iseseisva õppe tulemusi (informaalne haridus).
32. Õppeasutus arvestab töökogemust, kui see on kooskõlas õppekavas nimetatud eesmärkidega. Töökogemust arvestatakse:
- 32.1 vastuvõtutingimuste täitmisel;
- 32.2 praktika sooritamisel;
- 32.3 praktiliste oskuste omandamisega seotud õppeainete puhul.
33. Töökogemuse arvestamisel hinnatakse tulemusi mitmeeristaval skaalal (*arvestatud* või *mittearvestatud*).

V Arvestamine

34. Esitatud taotlused (v.a sisseastumiskriteeriumite täitmiseks esitatavad taotlused) vaatab komisjon läbi 30 päeva jooksul pärast nende esitamist. Komisjon teavitab taotlejat kirja, e-kirja või faxiga oma põhjendatud otsusest, sealhulgas ka võimalike lisatingimuste ning -nõuete esitamise vajadusest 30 päeva jooksul alates istungi toimumisest.
35. Kui taotleja on täitnud kõik lisatingimused ja -nõuded, langetab komisjon lõpliku otsuse 30 päeva jooksul ning teavitab sellest taotlejat kirja, e-kirja või faxiga.
- 35.¹ Taotluse menetlemisel tekkinud viivitustest teavitab komisjon taotlejat.
36. Komisjoni otsus sisaldab õppekava ning arvestatud õppeaine(te) ja/või moodulite nimetust (nimetusi), mahtu, hinnet (hindeid) või tulemust mitmeeristaval skaalal, samuti õppekava õppeaine ja/või mooduli liiki (kohustuslik või valikaine, praktika vms).
37. VÕTA aluseks on originaalsooritus, mistõttu ei saa selle aluseks olla varem VÕTA korras arvestatud õppekava osa. Akadeemilisel õiendil kajastatakse originaalsooritust.
38. Kui varasemaid õpinguid ja/või töökogemust arvestatakse õppekava täitmise osana, kantakse arvestatud õppeaine(d) või moodul(id) komisjoni otsuse alusel õppeasutuse õppeinfosüsteemi.
39. Kutse- või kõrgharidusõppesse ja kindlaksmääratud õppekavadega täiendusõppesse kandideeriva õppuri taotlust sisseastumisele vastavuse hindamiseks saab komisjonile esitada ainult õppeasutuse sisseastumiseeskirjas fikseeritud tähtjaks.

40. Kui varasemaid õpinguid ja/või töökogemust arvestatakse vastuvõtutingimuste täitmisel, väljastab komisjon taotlejale otsuse, millega kinnitatakse tema kandideerimisõigust. Taotleja esitab otsuse õppeasutuse vastuvõtukomisjonile.

VI Vaidlustamine

41. Komisjoni lõpliku otsuse vaidlustamine toimub KVÜÕA õppekorralduseeskirjas sätestatud korras.